

Sepulcre de la Devesa d'En Torrent (Rabós)

Aquest sepulcre, descrit ja anteriorment (1), es troba prop del cim d'una de les ramificacions properes al coll de Banyuls, a unes dues hores d'Espolla, però ja dins l'anomenada Muntanya d'En Nouvilles i, per tant, ja en terme de Rabós.

Es format per sis lloses (alguna potser producte del trencament de les originals), i la de coberta. Presenta una forma trapezoïdal i és difícil de judicar si aquest fet és o no és producte de la desviació de les parets per la pressió lateral. Així, mentre l'entrada (amb una llosa que apenes surt de terra) no fa sinó 0'45 ms., el fons fa 1'15 ms. La llosa de coberta fa 2'25 × 1'50 × 0'70 metres; l'alçada interior, una volta feta l'excavació es trobà que era de 1'80 ms. Tampoc no conserva restes de túmul (v. figs. 73-74).

L'excavació produí sols uns petits fragments de terrissa grollera.

Sepulcre de Puig Balaguer (Espolla)

Inèdit. Fou reconegut, i comunicada la notícia, per Josep Mallart i Joan Salvatella d'Espolla. El puig d'on pren nom és situat sobre el camí que d'Espolla va al coll de Banyuls, a la dreta de l'Orlina. Es molt destruït, amb la llosa de coberta caiguda. Pel que en resta sembla que devia formar una cambra rectangular; amida la llosa del fons, 1'20 ms. d'ample, i té el costat E., prop de 3 ms. L'alçada, deduïda per la llosa del fons, seria, sense excavar, de 0'90 ms. La llosa de coberta fa 2'25 × 1'55 × 0'25 ms., la llosa de capçalera, 1'20 × 0'88 × 0'25 ms.; i la del costat O., que es conserva dreta, 0'75 × 1 × 0'20 ms. Una llosa caiguda al costat, que devia ésser del costat E., fa 1'4 × 0'9 ms. Tampoc presenta senyals de túmul (v. fig. 75).

Sepulcre del Mas Girarols (Espolla)

Situat prop de l'anterior i sobre el Mas Girarols.

Inèdit, i donat a conèixer també per Josep Mallart i Joan Salvatella. Es bastant destruït, amb la coberta caiguda a un costat. Devia ésser de dimensions força notables, relativament, i de cambra

Fig. 72. — Sepulcre de Fontanilles. Ganivet de sílex (1/2)

Fig. 73. — Rabós. Sepulcre de la Devesa d'En Torrent

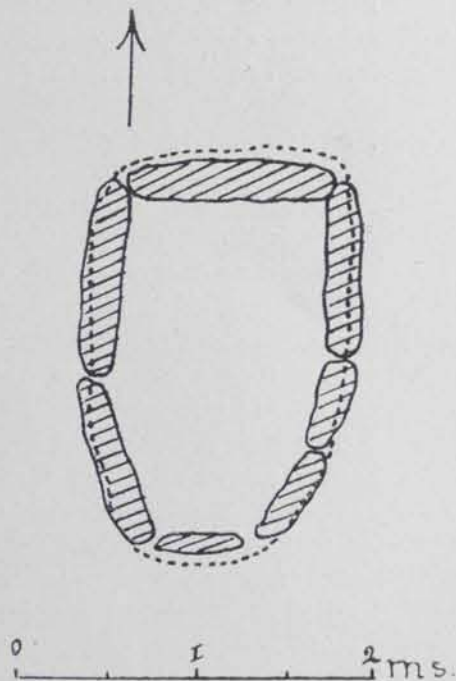
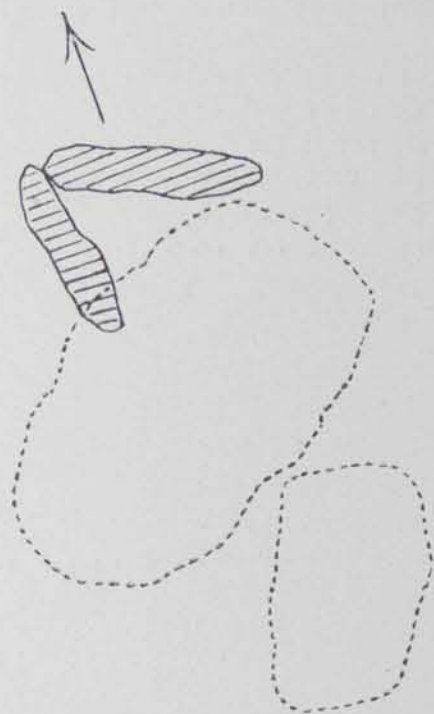

Fig. 74. — Sepulcre de la Devesa d'En Torrent. Planta

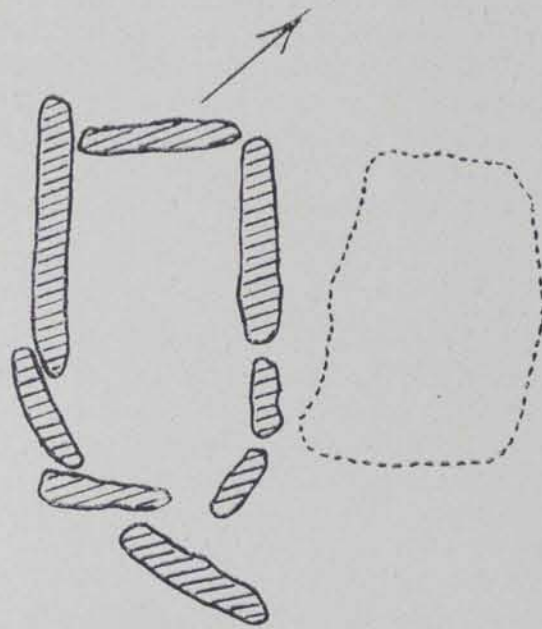
(1) V. Balmanya: *Les coves d'alarbs. Dolmens d'Espolla* (Bull. de l'Assoc. Cat. d'Exc. cient., 1879). — Sanpere i Miquel: *Contribución al estudio de los monumentos megalíticos ibéricos* (Rev. de Ciencias Históricas, II, 1881). — Cazorro: *Los monumentos megalíticos de la Provincia de Gerona*, p. 46.

rectangular, malgrat que la pressió lateral de les terres hagi inclinat les lloses de l'entrada fins a arribar quasi a tancar-la. La longitud màxima de la cambra és actualment de 2'80 ms., i l'ample de la llosa del fons, d'1 m. i l'altura 1'55 ms. El costat E. és format per 3 lloses de 1'30 × 1 × 0'30, 0'75 × 1 × 0'20 i 1 × 1'10 × 0'35 ms. respectivament, i el costat O. per una llosa d'1'10 × 1 × 0'25 ms.,

0 1 2 ms.

Fig. 75. — Espolla. Sepulcre de Puig Balaguer. Planta

0 1 2 ms.

Fig. 76. — Espolla. Sepulcre del Mas Girarols. Planta

seguint després dues lloses més baixes (0'45 × 0'50 × 0'20 ms. i 0'50 × 0'50 × 0'15 ms.). L'alçada inferior de la llosa del fons, una volta excavada la cambra, és de 1'55 ms.; una de les lloses de coberta, caiguda al costat, fa 1'10 × 1'64 ms. Excavada la cambra, sols s'hi trobaren fragments insignificants de terrissa (v. fig. 76).

Sepulcre de Coma de Felis (Rabós)

Descrit ja anteriorment pel Sr. Cazorro (1), situat en el terme de Rabós d'Empordà, en una de les últimes ramificacions de la carena que baixa del Coll de Banyuls i no lluny de la galeria del Barranc (Espolla). L'haver estat utilitzat com a barraca fa que sigui difícil determinar la seva forma original. Sembla com si la cambra que es conserva avui dia continués abans amb lloses que han desaparegut. Actualment és format per 5 lloses i la de coberta (v. fig. 78). L'entrada fa 1'10 metres, el fons, 1'20 ms., el costat E., 2'05 ms., i el costat O. (format per dues lloses) 2 ms. La llosa del fons fa 1'20 × 1'25 × 0'15 ms., la primera del costat O., 1'40 × 1'15 × 0'20 ms., la segona, 1 × 1'20 × 0'15 ms., la del costat E., 2'05 × 1'20 × 0'20 ms. El sòl és enllosat a la part de l'entrada, com hem observat en altres monuments de la comarca (Barranc d'Espolla), Font del Roure (Espolla). Trets uns 40 cms. de gruix de terra, l'alçada de la cambra venia a ésser de 1'2 ms. La coberta té les següents dimensions màximes: 2'18 × 1'50 × 0'35 ms., i, com les restants, és de pissarra. Feta l'excavació, no s'hi trobaren sinó alguns fragments de terrissa grollera, rogenca, sense decoració, i sense forma determinable.

Sepulcre del Passatge (Llansà)

Desconegut fins ara. Es situat en el vessant N. i a no gaire alçada del córrec que, baixant de Puig Asquer, va a la Riera de Llansà. Es notable que es trobi en un pendent molt pronunciat, cosa

(1) Obra cit., p. 38.